

АЛЕКСАНДЪР НИЧЕВ

ЗА ИЗДАНИЕТО

chitanka.info

Тази книга съдържа седемте трагедии на Есхил, които са достигнали до нас изцяло. Тя е първото пълно българско издание на великия драматически поет.

Редът, в който се дават трагедиите, е съобразен с тяхната хронология. Начело стои „Молителките“, трагедия с неизвестна дата, но с достатъчно белези на най-ранна творба (вж. Предговора, стр. 9). Друга трагедия с неизвестна хронология е „Прикованият Прометей“, която, на основание на данни, сближаващи я с трагедията „Евменидите“ (W. Christ, *Geschichte der griechischen Literatur*, München, 1890, стр. 185), може да се отнесе към 460 г. Годишите на всички останали трагедии са известни. Следователно за вероятен може да се приеме следният ред на трагедиите, който те имат и в това издание: „Молителките“, „Персите“, „Седемте срещу Тива“, „Прикованият Прометей“, „Агамемнон“, „Хоефорите“, „Евменидите“.

По традиция заглавията на Есхиловите трагедии у нас не се членуват и гласят: „Молителки“, „Перси“ и т.н. Но членуването на заглавия в нашия език е област, в която са възможни дори невъзможни неща (например „Наша родина“, „Госпожа министерша“, „Съдбата на човека“). Поради това преводачът си позволява да се отклони от традицията, която утвърждава погрешното само на основание на факта, че е традиционно, и пише „Молителките“, „Персите“ и пр.

Частите на трагедията в това издание се означават с античните си названия, засвидетелствувани и пояснени от Аристотел („Поетика“, гл. 12). Цялата начална част на трагедията до появата на хора се нарича **пролог**. Прологът въвежда зрителите в събитията, които са предмет на драмата. За отбелязване е, че две Есхилови трагедии — „Молителките“ и „Персите“ — нямат пролог и се откриват с **парод**, с маршовата песен, която пее хорът, излизайки на сцената, разделен на полухорове. Всеки от тези пароди изпълнява функция на пролог и следователно представлява експозиция спрямо следващите сцени на трагедията. След парода идат **епизодите**, редувани със **стазими**. Епизодът, според определението на Аристотел, е цялостна част, разположена между две хорови песни, между два стазима. Той е диалогичен дял на трагедията и съответствува на съвременното понятие „действие“, „акт“. Стазимът е лирическа песен, която хорът изпълнява между два епизода, обикновено когато лицата от диалога не са на сцената. Последното действие, което носи развързката, се нарича **екзод**, т.е. „изход“.

Скръбните реплики, които се разменят между хора и лицата от диалога, съставят така наречения **комос**, който Аристотел определя като „общ плач на хора и актьорите“.

Хоровите части се състоят от **строфи** и **антистрофи**, които имат еднакъв метрически строеж. Понякога след строфата и антистрофата иде заключителна цялост — **епод**.

И при античната гръцка трагедия, както и при съвременната драма, текстът на произведението се предхожда от списъка на действащите лица. Но мястото на дадено име в тоя списък се определя не от величината на героя, а от реда на появяването му пред зрителя. Фигурантите (лицата без реплики) обикновено не се отбелязват. Единствено изключение у Есхил — и в оригинала, и в българския му превод — прави фигурантът Сила от „Прикованият Прометей“.

С **Хор** в атическата трагедия се означава обикновено цялата група от дванайсет или петнайсет хориста. Много често обаче тази дума се отнася не до целия хор, а само до корифея (предводителя на хора, хороводеца). В това издание навред — и при партиите на хора, и при репликите на корифея — стои означение **Хор**. Смисълът на репликата изяснява дали тя принадлежи на хора или на корифея. Също така, дали дадената реплика се отправя към хора или към корифея, е ясно от съответните глаголни или именни форми. В изключителни случаи обаче, за да се избегне недоразумение, се поставя подходяща ремарка.

Авторските ремарки у Есхил са всичко пет и се намират в „Евменидите“, редове 117, 120, 123, 126 и 129. За улеснение на читателя обаче ремарки са прибавени навред, където, по преценка на преводача, има нужда от тях.

За основа на превода е взето изданието: Eschyle, Texte établi et traduit par Paul Mazon, t. I, Paris 1920; t. II, Paris, 1925. В редица случаи обаче преводачът се отклонява от него, за да възприеме текст, който предлагат други издания.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.